

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Betreft: Reactie consultatie – AmvB Aanwijzing elektriciteitsprojecten vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen
Datum: 8 juli 2024

Smart Delta Resources (SDR) ondersteunt het belang van de versnelde aanleg van energie-infrastructuur ten eerste, aangezien dit cruciaal is voor de tijdige verduurzaming van het bedrijfsleven en de industrie. Wel dient goed geborgd te worden dat tegenstrijdige effecten van deze versnellingsmaatregelen, zoals door capaciteitstekorten en maatschappelijke onrust, worden gemitigeerd en gemonitord.

De regionale netcongestie in Zeeland vormt de komende jaren een aanzienlijke belemmering voor verduurzaming, vooral in Zeeuws-Vlaanderen. Grote energie-infrastructuurprojecten, zoals de aanleg van 380 kV-verbindingen, zijn doorgaans al opgenomen in de bestaande projectprocedures en worden waar mogelijk versneld. Echter, gezien de urgentie van de energietransitie, moet deze versnelling in de komende jaren verder worden opgevoerd.

Het is van essentieel belang dat niet alleen de aanleg van grote energie-infrastructuurprojecten, maar ook de vertakkingen en tussenelementen zoals verdeelstations, worden versneld – zoals in dit voorstel opgenomen. Een 380 kV-verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen moet bedrijven in de regio tijdig kunnen bereiken via minder grote aansluitingen. De besluitvorming en beroepsprocedures voor dergelijke kleinere, maar essentiële, infrastructuurprojecten vinden vaak plaats op gemeentelijk niveau, wat tot vertragingen kan leiden. Een treffend voorbeeld is de situatie bij het 380kV-station in Halsteren, waar langdurige procedures momenteel ernstige zorgen baren voor de realisatie van het project. Dit heeft een keteneffect: 150kV-stations (en kleinere stations verderop in het net) zijn afhankelijk van de realisatie van dit project.

Het voorliggende voorstel om projecten van maatschappelijk belang aan te wijzen, waardoor procedures versneld kunnen worden doorlopen, zal in sommige gevallen daadwerkelijk voor versnelling zorgen. Middels deze efficiëntiebepalingen en laten afvallen van enkele stappen in de bezwaarprocedure, kan tijdswinst worden behaald – zonder dat het recht tot inspraak aangetast wordt. Desondanks, schuilt er enig risico in het effect dat versnelling van procedures heeft op de perceptie vanuit de omgeving. Maatschappelijke onrust vormt een behoorlijk risico voor de uitvoering van grootschalige energie-infrastructuurprojecten. Versnelling van procedures is zoals hierboven toegelicht mooi, maar kan het ongenoegen van de omgeving versterken. Om deze reden zal bij deze versnelde procedures voorzichtig gehandeld moeten worden en gelijktijdig én evenredig aandacht worden geschonken aan meer omgevingsmanagement

Daarnaast moet voortdurend er voor worden gezorgd dat uitvoerbaarheid niet in het gedrang komt door capaciteitskwesties. Het is van belang dat niet elk project zomaar de status van maatschappelijk belang krijgt, aangezien dit de lastendruk op bevoegde gezagen kan verhogen terwijl de beschikbare capaciteit gelijk blijft en er geen gevolgen zijn verbonden aan het overschrijden van de termijnen. Hiermee verliest de prioritering een deel van zijn waarde, wat de beoogde versnelling dan juist kan belemmeren. Er zal dus een duidelijk afwegingskader moeten worden opgesteld.

Hoewel de Rijksuniversiteit Groningen geen grote extra lastendruk voor de Raad van State verwacht, is het cruciaal om te blijven monitoren hoe de aanwijzing van deze projecten met een versneld karakter zich ontwikkelt. Gezien het aantal geplande netverzwaringen en de invoering van deze regeling, is het waarschijnlijk dat het aantal projecten dat bij de Raad van State terechtkomt, zal toenemen. SDR pleit er dan voor om de implementatie en

impact van deze regeling te monitoren en waar nodig aan te passen om de beoogde versnelling daadwerkelijk te realiseren zonder de uitvoerbaarheid te compromitteren.